

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 27 - 22

Podgorica, 26. decembar 2022. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **advokat Zoran Čelebić, prof. dr Dražen Cerović, prof. dr Branislav Radulović, Aida Petrović i dr Milena Popović Samardžić**, postupajući po pritužbi **društvenog pokreta Građanska inicijativa "21. maj"** provjerio je postupanje **policijskih službenika Centra bezbjednosti Nikšić prema građanki gospođi Ranki Božović iz Nikšića** i usvojio je, nakon razmatranja dostupne dokumentacije, priložene medicinske dokumentacije, izjašavanja Uprave policije i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Društveni pokret Građanska inicijativa "21. maj" podnio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policije kojom je ukazao na slučaj gospođe Ranke Božović iz Nikšića. Šezdesetsedmogodišnja Božović prisustvovala je obilježavanju proslave državnog praznika na glavnom gradskom trgu u Nikšiću. Iako je njeno ponašanje na javnom mjestu bilo primjereno i zakonito, nepoznati policijski službenik, koji je na toj lokaciji ispaljivao suzavac, ciljao je i pogodio u predjelu nogu usljed čega je pala a dijelom ramena i glave udarila o asfaltnoj podlozi, navedeno je u pritužbi Građanske inicijative "21. maj". U zdravstvenoj ustanovi je konstatovan lom desne podlaktice kao i hematomi na čelu, ramenu i ispod koljena. Zahtijevana je njena hospitalizacija ali je istu odbila u želji da bude sa svojim porodicom, na kućnom liječenju. Napomenuto je da je gospođa Božović (1956) neposredno je i u prostorijama Centra bezbjednosti (CB) Nikšić pružila obavlještenje ovlašćenom policijskom službeniku Uprave policije o nezakonitom postupanju za sada nepoznatog policajca koji je direktno u nju ispalio patronu suzavca usljed čega je došlo do teških tjelesnih povreda. Podnositelji pritužbe pozvali su Savjet da provjeri da li je postupanje policije prema Božović bilo profesionalno i naglasila da je ista saglasna da u postupku građanske kontrole policije bude tretirana pod punim identitetom.
2. Građanka gospođa Ranka Božović je u komunikaciji sa Savjetom dala saglasnost za postupanje po pritužbi Građanske inicijative "21. maj" i dostavila svoje bliže podatke. Takođe, uredno je komunicirala sa Savjetom dostavljajući, periodično, izvještaje sa dodatnih ljekarskih pregleda ili informacije o postupanju drugih državnih organa, čak i one koji joj, po sadržaju, nijesu išli u prilog. Na tako odgovornom odnosu i pristupu Savjet je zahvalan gospođi Ranki Božović.

3. Savjet je pritužbom, u svojstvu obrađivača i izvjestioca, zadužio svog člana prof.dr Dražena Cerovića, redovnog univerzitetskog profesora a u istoj je, zbog prisutnih povreda, postupano u kolegijumu zajedno sa članicom Savjeta, dr Milenom Popović Samardžić.
4. Savjet je pritužbu, sa priložima, dostavio na izjašnjenje direktoru Uprave policije gospodinu Zoranu Brđaninu. Savjet je zatražio od direktora Uprave policije da informiše iz kojih su razloga policijski službenici postupali prema gospođi Božović, da li se ista dovede u vezu sa izvršenjem bilo kojeg krivičnog ili prekršajnog djela, da li je odbila da postupi po izdatim naređenjima policijskih službenika i kako Uprava policije objašnjava nastale povrede kod iste.
5. Uprava policije odnosno načelnik CB Nikšić, gospodin Dragoljub Peković, u odgovoru koji je dostavio Savjetu za građansku kontrolu rada policije obavijestio je da je 14. jula 2022. godine u službene prostorije CB Nikšić pristupila građanka Ranka Božović iz Nikšića radi prikupljenja obavještenja u svojstvu građanke povodom slučaja iz pritužbe, na okolnosti zadobijanja povreda prethodnog dana, u večernjim časovima, na Trgu Slobode u Nikšiću. U datom obavještenju imenovana je opisala svoje kretanje kritičnom prilikom i način zadobijanja povrede i predala medicinsku dokumentaciju, s tim u vezi. Sa prijavljenim događajem i navodima iznijetim u prijavi policija je odmah upoznala dežurnu državnu tuželjku u Osnovnom državnom tužilaštvu (ODT) u Nikšiću, koja je nakon predočenog činjeničnog događaja naložila prikupljanje dodatnih saznanja vezano za utvrđivanje okolnosti zadobijanja povreda građanke Božović, i to izuzimanje i pregled video nadzora lociranih u blizini lica mjesta navedenih u pritužbi. S tim u vezi, kako je navedeno u odgovoru, policijski službenici CB Nikšić 18.07.2022 godine, sačinjene spise predmeta povodom predmetnog slučaja prosljedili su ODT Nikšić, u cilju njenog uvida u zahtjevane materijale i kvalifikaciju događaja, a sa kojom policija, kako je iznijeto, i dalje preuzima mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja i utvrđivanja događaja.
6. Načelnik CB Nikšić u dopisu koji je dostavio Savjetu konstatovao je i da policijski službenici CB Nikšić građanku Ranku Božović ne dovode u vezu sa izvršenjem bilo kog krivičnog djela ili prekršaja.
7. U kontekstu povreda građanke Božović i postupanja policijskih službenika kritičnom prilikom, Uprava policije je obavjestila da se imenovana nalazila na Trgu Slobode u neposrednoj blizini grupe građana koji su čašama, flašama i kamenicama gađali policijske službenike, kojom prilikom su policijski službenici upotrijebili hemijska sredstva prinude, kada je udaljavajući se sa Trga Slobode, a usljed pada na trotoarsku površinu Božović zadobila povrede, kako je i navela u izjavi datoj policijskim službenicima CB Nikšić.
8. U zaključnici odgovora načelnika CB Nikšić Dragoljuba Pekovića, navedeno je da su policijski službenici prilikom preduzimanja službenih mjera i radnji u cilju sprečavanja daljih napada na policiju i uspostavljanja narušenog javnog reda i mira, kritičnom prilikom, davali upozorenja i izdavali naređenja grupama građana koje su se nalazile na Trgu Slobode.
9. Odgovor Uprave policije dostavljen je na upoznavanje i izjašnjenje podnositelju pritužbe Građanskoj inicijativi "21. maj" koji je sa istim upoznao i građanku gospođu Božović.
10. Savjet je odlučio da ovaj predmet povezano razmatra i odnosu na pritužbe građana iz Nikšića i Podgorice u odnosu na isti događaj a kojima je zadužena članica Savjeta dr Milena Popović Samardžić kao i pritužbu NVO Forum Slobodnih

građana Luča koja se požalila na odnos službenika i starješina CB Nikšić povodom prijave samog javnog skupa - proslave državnog praznika.

11. Gospođa Ranka Božović se izjasnila na navode iz Uprave policije. Saopštila je da je isti pažljivo pročitala, da u najvećoj mjeri odgovara istini ali je ukazala na sporne elemente. Naglasila je da policijski službenici, koji su bili na trgu, nijesu upozorili građane, među kojima je i sama bila, da će da upotrijebiti suzavac i druga sredstva prinude. Naglasila je da ona to nije čula, niti bilo ko ko se nalazio u njenom okruženju. Naglasila je da ona nije primijetila, sa lokacije na kojoj se nalazila i okruženja osoba sa kojima je bila, da je bilo ko imao neprimjereno ponašanje prema policijskim službenicima odnosno nije vidjela da je neko u njihovom pravcu, iz njenog okruženja, bacao pepeljare, čaše, flaše i dr. Kazala je da kada se nalazila, u okruženju, blizini, nekadašnjeg kafea bivša Galerija, pogođena je u predjelu lijeve potkoljenice. Opisala je da je to što ju je pogodilo bilo "vrelo, sovito i jako bolno". Navela je da je bila na "sigurnom odstojanju" od građana, dvije grupe, koje su se "međusobno tukle". Građanka je iskazala razočarenje u odnosu na interpretacijudođaja od strane Uprave policije, po kojoj ispada da sam sama pala jer sam se nalazila u određenoj grupi građana koja je neprimjereno postupala prema policijskim službenicima.
12. Građanka Božović je, 20. oktobra 2022. godine, obavijestila Savjet da je dobila od Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova obavještenje da je sproveden postupak unutrašnje kontrole i da nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji bi ukazali na nezakonito i/ili neprofesionalno postupanje policijskih službenika u predmetnom slučaju.
13. Iz Građanske inicijative "21. maj" je dodatno navedeno, ovim povodom, da se Unutrašnja kontrola pozvala na anamnezu iz ljekarskog izvještaja u kojoj, između ostalog, stoji "povreda desnog ručnog zgloba, nastala pri padu nakon udara metka gumenog u predjelu lijeve potkoljenice kako navodi pacijentkinja" i obavještenja Ministarstva unutrašnjih poslova, tim povodom, da se nabavka gumenih metaka ne vrši od 25. juna 2021. godine, kada je stupio na snagu novi Zakon o unutrašnjim poslovima. Iz ovog društvenog pokreta su naglasili da su u svom javnom saopštenju, već 14. jula 2022. godine, jasno ukazali, kao i u pritužbi podnijetoj Savjetu, da se radi o direktnom udaru kanisterom suzavca i da gospođa Božović, po struci psihološkinja, nije familijarna, niti je dužna da bude, sa sredstvima prinude koje su na raspolaganju Upravi policije. Ona je jasno objasnila koji je imala osjećaj kada ju je pogodio taj predmet navedeno je iz Građanske inicijative "21. maj" i dodato da su zvanični organi, Uprava policije i MUP, često, što treba biti poznato i Savjetu, imali netačne javne navode oko upotrebe gumene municije i da su uvijek, tim povodom, obmanjivali javnost.
14. Dodatno, Ranka Božović je informisala Savjet, da je od ODT u Nikšiću primila obavještenje od 22.11. 2022. godine, da državni tužilac Vanja Sindjić, nakon preduzetih mjera i radnji u cilju utvrđivanja svih okolnosti usljed kojih je došlo da njenog povređivanja, nije našao zakonskog osnova za pokretanje krivičnog postupka bilo kog lica za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti i da ukoliko nije zadovoljna odlukom ovog tužioca ima pravo da samostalno podnese krivičnu prijavu protiv određenog lica za koje smatra da je odgovorno za određeno krivično djelo.
15. Za Savjet je, u odlučivanju, bio interesantan i koristan odgovor Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova koji je dostavila gospođa Ranka Božović a vodi se pod brojem 41 broj 074/22-33120/1 od

- 3.10.2022. godine. Navedeno je da je u postupku unutrašnje kontrole, na osnovu uvida u službenu dokumentaciju, utvrđeno da su se u Nikšiću 13. jula 2022. godine održala dva javna okupljanja, jedno prijavljeno javno okupljanje od strane NVO Forum slobodnih građana Luča i drugo neprijavljeno javno okupljanje-skup u pokretu a koje je najavljeno putem društvene mreže "Facebook".
16. Savjet podsjeća da je direktor Uprave policije odbio da odgovori na listu vrlo jasnih pitanja koja su i postavljena kako bi se detaljno i argumentovano razjasnilo ukupno ponašanje i postupanje CB Nikšić i Uprave policije povodom prijave ovog javnog skupa. Savjet je to detaljno obrazložio u svom zaključku povodom pritužbe NVO Forum slobodnih građana Luča koji je, zbog bliske povezanosti, sastavni dio i ove ocjene.
17. Sastavni dio ove ocjene je zaključak Savjeta koji je usvojen, povodom istog događaja, 31. oktobra 2022. godine, a po pritužbama građana i građanki M.S. iz Podgorice, S.S. iz Nikšića, S.P. iz Nikšića, J.M. iz Nikšića, Z.S. iz Nikšića, S.L. iz Podgorice, A.B. iz Podgorice, B.P. iz Nikšića i M.M. iz Podgorice.
18. S tim u vezi, Savjet, ocjenjuje da postoji određena veza sa izostankom, od strane policijskih službenika i starješina CB Nikšić, odgovornog, adekvatnog i odlučnog postupanja i odnosa kako u odnosu na prijavu javnog skupa koji je podnijela NVO Forum slobodnih građana Luča tako i u odnosu na Opštinu Nikšić i treća lica koja su se naročito aktivirala nakon navodnog otkazivanja koncerta gospodina Sergeja Četkovića, problematizovana primjena policijskih ovlašćenja sa situacijom gospođe Ranke Božović, i problemima sa kojima se ona suočila kritičnog dana, na uredno prijavljenom skupu čija je bila učesnica.
19. Savjet ocjenjuje da je zbog nepravovremenog i naadekvatnog postupanja CB Nikšić došlo do činjenice da su učenici zakonitog javnog okupljanja bili izloženi strahu i fizičkom nasilju od strane svojih političkih i ideoloških protivnika, kao i da policijski službenici nijesu pružili dovoljno vremena i omogućili odgovarajući koridor, da građani, naročito osobe starije dobe, bezbjedno napuste lokaciju na kojoj se odigrava policijska intervencija i na kojoj će doći do primjena sredstva prinude, pa u tom kontekstu Savjet prepoznaje povredu prava građanke gospođe Ranke Božović.

**U IME SAVJETA ZA GRAĐANSKU
KONTROLU RADA POLICIJE**

Zoran Čelebić, predsjednik

